

FİLİZ KİTABEVİ

SORULARLA GENEL BANKACILIK

Tanju ESKİ

3. Baskı

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2025

Ağustos 2025

ISBN: 978-625-5697-00-4

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

AILEME

TANJU ESKİ

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümünden 1986 yılında mezun olmuştur. İstanbul Üniversitesinde Para ve Bankacılık konusunda yüksek lisans yapmıştır. İş hayatına özel bir bankanın teftiş kurulunda başlamış, pazarlama ve dış işlemler bölümlerinde üst düzey yönetici olarak 2000 yılına kadar bankacılık sektöründeki görevine devam etmiştir.

1992-1995 ve 2000-2010 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nin New York eyaletinde bir Amerikan şirketiyle birlikte çalışmıştır.

Çeşitli sektörlerdeki firmalara dış ticaret, bankacılık, finans başta olmak üzere pek çok konularda eğitim vermekte ve danışmanlık yapmaktadır.

Akademik çalışmaları kapsamında İstanbul Kültür Üniversitesi İşletmecilik Meslek Yüksek Okulu öğrencilerine yönelik olarak “Kredi İşlemleri” adlı kitabı Eylül 2013 tarihinde Filiz Kitabevi’nde yayınlanmıştır.

Evli ve iki çocuk babasıdır.

ÖNSÖZ

Bankacılık sektörü, kurumsal bir yapı ve organizasyonları gerektirmektedir. Bünyesinde çalıştırdığı personeli, pek çok konuda yetiştirmekte, onların gerek teknik gerekse kişisel gelişimi için gerekli olan ortamı hazırlamaktadır.

Bankada çalışmaya başlayan üniversite mezunlarına yükselmeleri için fırsatlar sağlamaktadır. Sadece insan ilişkileri değil, teknik beceri de kazanılmaktadır. Ülkemizdeki pek çok firma, bankaların kurumsallaştığı kadar kurumsallaşamamıştır. Aile şirketlerinin yönetimi, firma sahiplerinin kişisel yönetim becerileri ile sürdürülmektedir. Kurumsallaşmayı beceren firma sayısı yok denecek kadar azdır. Oysaki bankaların tamamı kurumsal bir yapıya sahiptir.

Bankacılık çalışanlarına, pek çok sorunu çözmeyi, sabırlı olmayı, müşterilerinin karşısında sakinliğini korumayı, bileşik faiz gibi finansal araçları iyi kullanmayı, hesap etmeyi, bankacılık ürünlerini pazarlamayı, operasyonel süreçleri, insan yönetmeyi, rapor hazırlamayı, güzel yazı yazmayı, üstlerinizle nasıl geçinmeniz gerektiğini, umutsuzluğa kapılmamayı, aile olmanın önemini, verilen hedeflere ulaşmak için çalışmayı öğretir. Bunun dışında daha pek çok şey sayabiliriz. Bankacılık insanın gelişiminde çok önemli olan değer yargılarını kazanmamızda çok etkin bir rol oynar.

Bankacılık sektörümüz, teknoloji, işgücü kalitesi ve sistem açısından Avrupa'daki pek çok ülkenin bankacılık sektörünün önündedir. 2008 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayıp tüm dünyaya yayılan küresel krizde bankacılık sektörümüz çok önemli bir sınav vermiş ve krizden fazla etkilenmemiştir. Buna karşılık Avrupa sanayileri, bankaları tarafından aynı derecede korunamamıştır. Bankaların sağladığı kredi desteği, Türkiye ekonomisinin son on yılda 6-7 % oranında büyümesinde çok etkili olmuştur.

Üniversite öğrencileri, bankacılık mesleğine girmek isteyenler ve bankalarla iş yapan firmalar uygulamaya yönelik kaynak bulmakta zorlanmaktadır. Bu kitap temel bankacılık işlemleri konusunda uygulamaya yönelik bilgiler vermek amacıyla hazırlanmıştır. Aynı zamanda bankacılığa yeni başlayanlar ağırlıklı olmakla birlikte bankacılar için de yararlı olacağı düşünülmektedir.

Gösterilen tüm dikkat ve özene karşın kitabın eksikleri olabilir. Bu nedenle akademik çevreler, bankacılar ve reel sektörden gelecek her türlü

öneri ve eleştiriler bu kitabın eksikliklerinin giderilmesine katkıda bulunacaktır.

Yaptığım çalışmalar için beni teşvik eden, Kültür Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Sn. Prof.Dr. Durmuş Dündar'a, Meslek Yüksek Okulu Müdürü Sn. Doç. Dr. Tayfun Kayna 'a, her zaman yardım ve desteğini esirgemeyen değerli büyüğüm Kültür  niversitesi  ęretim Görevlisi Sn. Raif Bakova'ya,  ęretim  yesi Sn.Yeliz Sevimli Saitoęlu'na kitabın basımını gerçekleştiren Filiz Kitapevi çalışanlarına, beni destekleyen sevgili çalışma arkadaşlarıma, desteklerini daima benden esirgemeyen sevgili aileme, sevgili öğrencilerime teşekkür ederim.

Tanju Eski

Ekim 2014 - İstanbul

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	VIII
İÇİNDEKİLER	XI
BİRİNCİ BÖLÜM	
BANKACILIĞIN GELİŞİMİ, FONKSİYONLARI	
VE ÇEŞİTLERİ	
Soru no: 1-42.....	1-16
İKİNCİ BÖLÜM	
MEVDUAT İŞLEMLERİ	
Soru no: 43-74.....	19-28
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
BANKACILIK HİZMETLERİ	
Soru no: 75-128.....	31-44
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
TEMEL KREDİ BİLGİSİ	
Soru:129-189.....	47-78
BEŞİNCİ BÖLÜM	
BİREYSEL KREDİLER VE BİREYSEL BANKACILIK İŞLEMLERİ	
Soru no: 190-220.....	81-94
ALTINCI BÖLÜM	
KREDİ KARTLARI VE ELEKTRONİK BANKACILIK	
Soru no: 221-236.....	97-103
YEDİNCİ BÖLÜM	
ULUSLARARASI BANKACILIK	
Soru no: 237-245.....	107-113

SEKİNCİ BÖLÜM

YABANCI PARA İŞLEMLERİ, DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ VE ÖDEME ŞEKİLLERİ

Soru no:246-291 117-135

DOKUZUNCU BÖLÜM

BANKALARDA RİSK YÖNETİMİ

Soru no:292-306 139-148

ONUNCU BÖLÜM

BANKALARDA AKTİF PASİF YÖNETİMİ

Soru no:307-327 151-159

ONBİRİNCİ BÖLÜM

BANKALARDA DENETİM

Soru no:328-338 163-166

YARARLANILAN KAYNAKLAR 167

EKLER 169

KISALTMALAR LİSTESİ

AŞ	: Anonim Şirket
AMB	: Avrupa Merkez Bankası (ECB)
ATM	: Otomatik Para Makinesi
BSMV	: Banka ve Sigorta Muamele Vergisi
BCH	: Borçlu Cari Hesap
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BİST	: Borsa İstanbul A.Ş.
BNK	: Bankacılık Kanunu
BRK	: Borçlar Kanunu
BKM	: Bankalararası Kart Merkezi
DAB	: Döviz Alım Belgeleri
DEK	: Döviz Endeksli Kredi
DİBS	: Devlet İç Borçlanma Senetleri
DSB	: Döviz Satım Belgeleri
DTH	: Döviz Tevdiat Hesabı
EFT	: Elektronik Fon Transferi
EXİMBANK	: Türkiye İhracat Kredi Bankası
EURO	: Avrupa Birliği Ortak Para Birimi (AVRO)
GB	: Gümrük Beyannamesi
GKS	: Genel Kredi Sözleşmesi
GSD	: Giyim Sanayicileri Derneği
KGF	: Kredi Garanti Fonu
KKDF	: Kaynak Kullanımını Destekleme fonu
KMH	: Kredili Mevduat Hesabı
NBF	: Nakit Beyan Formu
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SKK	: Senetler Karşılığı Kredi
TAKASBANK	: İstanbul Takas ve Saklama Bankası
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/YP	: Türk Lirası, Yabancı Para
TMSF	: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TPKK	: Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun
TPTB	: Türk Parası Transfer Belgesi
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
USD	: Amerika Birleşik Devletleri Doları
YP	: Yabancı Para